

TNC AKTUELLT

Årgång 9(1967):1-2

I N N E H Å L L

Sida 1	Termfrågor i urval
" 6	Gransknings- och utredningsuppdrag
" 7	Förteckning över ordlistor och ordböcker utgivna av RTT

Termfrågor i urval

1. bekämpningsmedel

bekämpningsmedel

ämne eller beredning att användas till skydd mot sanitär olägenhet e.d., orsakad av växter, djur, bakterier eller virus (Bekämpningsmedelsförordningen SFS 1962:703)

2. biocid

biocid

ämne med förmåga att döda organismer; termen används företrädesvis om bekämpningsmedel med syftning på deras icke önskvärda sidoverkningar

3. pesticid

pesticid

ämne med förmåga att döda skadedjur (E pest); ursprungligen amerikansk, numera internationellt vanlig term för bekämpningsmedel mot såväl skadedjur som sjukdomar

Ann. Rekommendationer till internationella benämningar för olika slag av bekämpningsmedel utarbetas av en särskild kommitté inom Internationella standardiseringskommissionen (ISO/TC 81). Kommittén bildades i mitten på 1950-talet under namnet Common names for pest control chemicals, vilket namn senare ändrades till Common names for pesticides.

I den uppmärksammade boken 'Silent spring' av Rachel Carson (1962) skriver författa-

ren om de många ämnen som skapats 'for use in killing insects, weeds, rodents, and other organisms described in the modern vernacular as "pests"; and they are sold under several thousand different brand names.'

Dessa ämnen, fortsätter författaren, 'should not be called "insecticides", but "biocides" '. I USA är numera 'Biocides' och 'Biocide' varumärkesnamn.

I den svenska översättningen av boken återges uttrycket 'biocides' med livsutrottningsmedel. I svensk litteratur är ordet biocid belagt åtminstone från år 1962; jämför Per Brinck: Svensk naturvård av i dag (Lund 1962), s. 81: 'man präglade uttrycket "det största hotet mot livet på jorden" för dessa medel, som numera ofta sammanfattande kallas biocider, livsdödare'.

Andra sammansättningar med -cid är algicid, baktericid, fungicid, herbicid, fytocid, insekticid, rodenticid.

4. aerob - anaerob

aerob

- E aerobe
- F aérobie m
- D Aerobe f, aerobier m

organism som för sin livsprocess fordrar tillgång till fritt syre

anaerob

- E anaerobe
- F anaérobie m
- D Anaerobe f, Anaerobier m

organism som för sin livsprocess inte fordrar tillgång till fritt syre; man skiljer mellan obligat anaerob som kan leva endast i syrefri miljö och fakultativ anaerob som fördrar små doser syre

5. allokton - autokton

allokton

- E allochthon
- F allochtone m
- D Allochthone m

organism eller substans som uppträder utanför sin ursprungsort

autokton

- E autocht(h)on
- F autochtone m
- D Autochthone m

organism eller substans som uppträder på sin ursprungsort

6. antagonism - synergism

antagonism

- E antagonism
- F antagonisme m
- D Antagonismus m

den hämmande aktivitet som en organism eller ett ämne utövar

synergism

- E synergism
- F synergie f
- D Synergie f

den stimulerande aktivitet som en organism eller ett ämne utövar

7. reofil - reofob

reofil, adj.

- E rheophile, rheophilous
- F rhéophile
- D rheophil

(om organism) som utvecklas gynnsamt i strömmande vatten

reofob, adj.

- E rheophobe
- F rhéophobe
- D rheophob

(om organism) som hämmas i strömmande vatten

8. saprobiesystem

saprobiesystem

- E saprobic system
- F système m saprobie, système m des saprobies
- D Saprobien-system n

klassifikationssystem för vatten med hänsyn till föroreningsgrad, grundat på vattenorganismers olika känslighet för organiska föroreningar och därav orsakade miljöförändringar

Anm. Systemet utnyttjas företrädesvis för långsamt strömmande vattendrag, varvid följande zonindelning tillämpas:

- polysaprob = starkt förorenad
- α -mesosaprob = måttligt förorenad
- β -mesosaprob = svagt förorenad
- oligosaprob = mycket svagt förorenad
- katarob = icke förorenad

9. sedentär - sedimentär sedentär, adj.
E sedentary
F sédentaire
D sedentär
(om sediment) som bildats på platsen för moderformationen
16. sedimentär, adj.
E sedimentary
F sédimentaire
D sedimentär
(om sediment) som bildats utanför moderformationen
10. akvatisk - submers akvatisk, adj.
E aquatic
F aquatique
D aquatisch
(om organism) som lever i vatten
20. submers, adj.
E submerse
F submerse
D submers
under vattenytan befintlig
11. transparens - siktdjup siktdjup
E Secchi disc transparency
F
D Sichttiefe f
det djup vid vilket en i vatten nedsänkt siktskiva nätt och jämnt kan observeras
12. sick, böjning en sick, sicken, sickarna
rännformig fördjupning i tunnplåt (verbet sicka böjes svagt)
13. trapplopp - trapplöp trapplopp
obruten rak eller svängd följd av trappsteg mellan två trapplan
14. "fluid"
1. subst. fluid, -en, -er
[under inflytande av franskan]
2. adj. fluid, eller särskilt i neutrala sammanhang: fluidal
('fluidisk' föreslaget men mindre lämpligt med hänsyn till avledningens germanska ursprung)
3. sammansättningar: fluidteknik
fluidsystem osv.
fluidtransmissions-
teknik

Terminologi för parkeringsnormer

15. boendetäthet antal boende per viss enhet; kan anges per rumsenhet (eller t.ex. per 100 rumsenheter) eller per lägenhetsyta
16. besökstäthet antal personbesök per viss enhet under angiven tid
17. biltäthet förhållandet mellan totala antalet bilar och antalet boende (inom ett område); anges i normerna som antal bilar per 1000 boende
18. parkering uppställning av (motor)fordon
19. bilplats utrymme för uppställning av bil på parkeringsplats eller inom annat för parkering iordningställt område
20. parkeringsplats iordningställt område (av gata, torg eller annan allmän plats) för parkering av (motor)fordon
21. garageplats plats för uppställning av bil i särskild byggnad, garage, eller i del av annan byggnad
22. parkeringshus byggnad för parkering av flera (motor)fordon
39. VIS 335 Rörledningsarmatur
- VVS-gruppen
40. Redovisningstekniska teckningar del 2 - Ritningsplacering

Gransknings- och utredningsuppdrag

Korrosionsinstitutet

23. K 318 Avlägsnande av ytbeläggningar

24. K 3262 Elförnickling

KFAI AB, Konstruktionsbyrån

25. Handläggningsordning. Projekteringsrutin

Metallnormcentralen

26. Nr 149 Ny norm för bestämning av medelkornstorlek

27. Nr 150 Normer för metaller för den grafiska industrin

28. Nr 155 Tekniska leveransbestämmelser för stål för smidning

Sveriges Mekanförbunds Standardcentral

29. Remiss 780 Rörledningsarmatur. Armatyr av syrafast stål

Svenska Elektriska Kommissionen

30. SEN 01 25 30,32,33,39 Symboler för elscheman

31. SEN 01 25 61 Grafiska symboler. Reläer

32. SEN 06 01 10 Elmätare. Uttagsmärkning för hjälpkretsar

33. SEN 24 01 21 Kontakttråd för bananläggningar

34. SEN 24 14 21 Oljekabel för högst 420 kV växelspanning
Provningsföreskrifter

35. SEN 24 16 12 Telesignalledningar. PVC-mantlad personsökar-
kabel. Typ EKKRY

36. SEN 24 16 13 Telesignalledningar.
PVC-mantlad brandalarmkabel. Typ EKA

SEN 24 16 20 Blymantlad signalkabel. Typ EKBR

SEN 24 16 31 Armerad brandalarmkabel EKAJ

37. SEN 24 16 51 Telesignalledningar. PE-isolerad, skärmad
PVC-mantlad kabel. Typ ELAKY

38. SEN 26 04 01 Elmaskiner

SEN 26 04 02 Asynkronmotorer

Märkeffekt, storlek och anslutningsmått

Varvsindustrins Standardcentral

39. VIS 335 Rörledningsarmatur

VVS-gruppen

40. Redovisningstekniska anvisningar
del 2 - Ritningsplanering

Förteckning över ordlistor och ordböcker utgivna av
 RTT, Rådet for Teknisk Terminologi, Oslo

	<u>Nkr</u>
RTT-1 Betongtekniske faguttrykk, 1958 utsolgt.	
RTT-2 Radiobølger, 1959 e t 28 s.	5
RTT-3 Fjernsyn, 1959 e t utsolgt.	
RTT-4 Reguleringssteknikk, utsolgt	
RTT-5 Svingekretser og Bølgeledere, 1960 e t 20 s.	5
RTT-6 Maskindeler I, 1960 e f t 43 s.	7
RTT-7 Statistisk kvalitetskontroll, 1960 e s t 41 s.	4
RTT-8 Sendere og Mottakere, 1961 e t 37 s.	7
RTT-9 Elektronrør og Båndopptakere, 1962 e t 37 s.	5
RTT-10 Metallurgisk Ordbok, 1962 e t 134 s.	12
RTT-11 Maling- og Lakkteknisk Ordbok, 1964 d e s t 136 s.	15
RTT-12 Radiosamband, Radiostedsbestemmelse, Transistorer og Antenner, 1964 e t 84 s.	10
RTT-13 Kjerneteknisk Ordbok, e f t, foreløbig utgave 1966 116 s.	

RTT 2, 5, 8, 9 og 12 tillhører serien av RTT's
 Radiotekniske ordlister.

Alle ordlister har definisjoner til de norske termer. De fremmede sprog som er tatt med i de enkelte ordlister er i oppstillingen markert med: d for dansk, e for engelsk, f for fransk, s for svensk og t for tysk.

Ordlisterne og ordbøkene kan bestilles enten gjennom bokhandlerne, eller direkte ved:

RTT's Sekretariat, Kronprinsens gate 19, Oslo 1.

3.3.1967

ES/mn